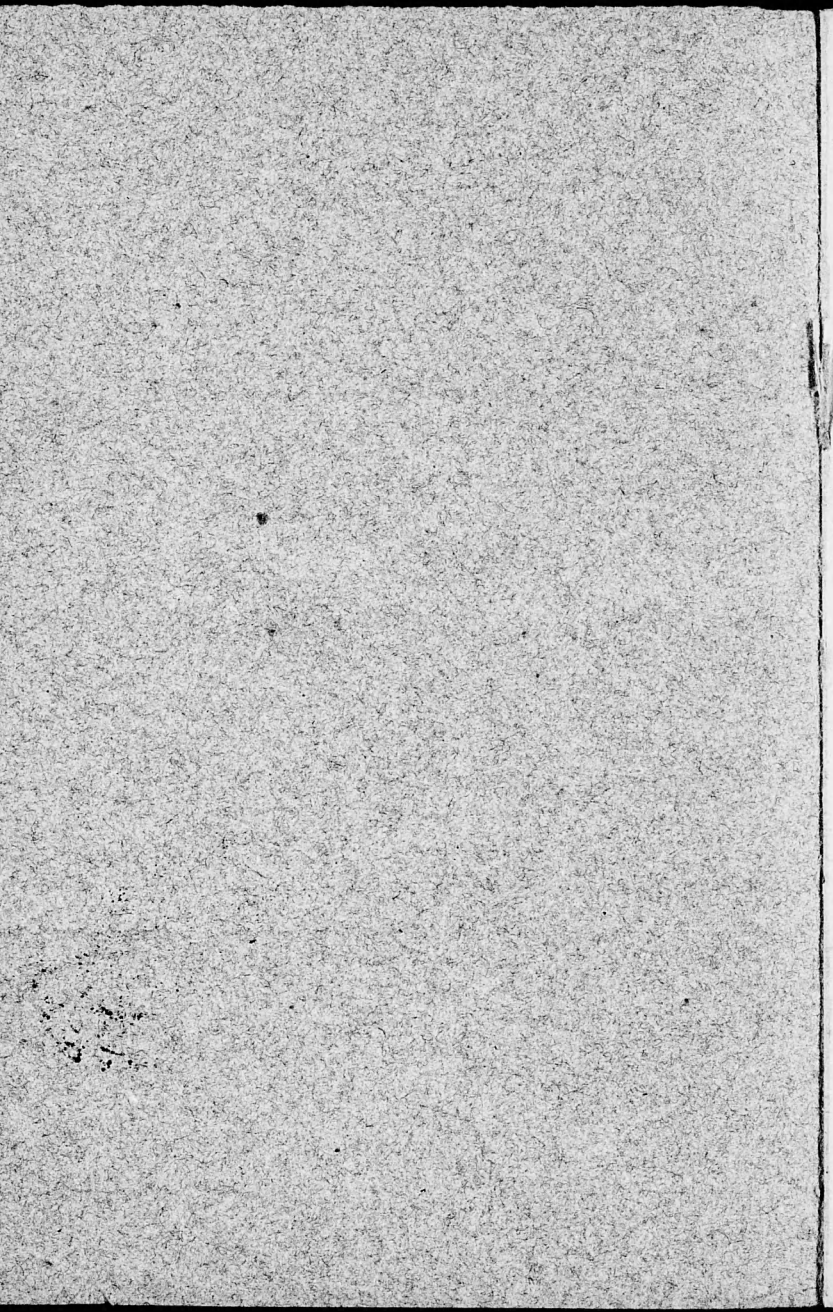

L 802704 15

(d 8081)

BIJDRAGEN TOT DE BIBLIOGRAPHIE
ONZER STAD- EN LANDRECHTEN
VAN 1550 TOT 1795,

DOOR

Mr. B. J. L. DE GEER VAN JUTPHAAS.

V.

PROVINCIE GRONINGEN.

Regeringsreglementen:

Poincten ende conditien gemaect tusschen zyne
Excellentie den Heere Prince Mauritz van
Orangien, ende graeff Wilhelm Ludwig van
Nassauw, met de Raeden van State ter eenre,
ende de stadt Groningen ter andere syden.
Geaccordiert ende gesloten in 't Leger tot Hel-
pen voor Groeningen den 23 July 1594.

Zoogenaamd tractaat van reductie. Meermalen gedrukt.

Mij ligt voor de druk te Groningen by Rembertus
Huijsman 1678. 4°. verg.: Verklaring van het tractaat van
de reductie der stadt Groningen aan de Unie van Utrecht,
door Mr. Henr. Lud. Wichers. 2 stukken. 1796, 8°.

Op de sints gedurig op nieuw ontstaande twisten,
tusschen de stad Groningen, de Ommelanden en
de Oldampten, over de wederkeerige verhouding,
hebben betrekking:

Twee sententien wt den Name ende van wegen
den Hoogh-Moogenden ende Edelen Heeren
Staten Generael van de Vereenighde Neder-
landen, gepronuncieert in 's Graven-hage,
d'eene op den vierden Decembris anno seshien-
hondert thien, Ende d'andere den derden

July seshien-hondert vyfthien, tusschen den Borger-meesteren, Bou-meesteren, ende t'samentlycke Eede-genoten der Stadt Appingadamme in den Frieschen Omme-landen, tusschen den Eemse ende Lauwers, Eischers ter eenre- Ende Borger-meesteren ende Raet out ende nieuw, Samt taelmans mette Gezworen Meente der Stadt Groeningen, verweerders ter anderen zyden. In 's Graven-hage by Hillebrant Jacobsz. 1615. 4.

Verscheyden definitive, uytspraecken ende sententien vyt den name ende van wegen de Ed. Mog. Heeren Staten Generael van den Vereenighden Nederlanden, gepronuncieert in 's Graven-Hage inde Jaren vyfthienhondert seven-ende-tnegentigh, ende vyfthienhondert negen-ende-tnegentigh respective, tusschen den Jonckeren, Hovelingen, Eygen-erfden ende Volmachten der Karspelen van den Omme-landen tusschen de Eems ende Lauwers, Requiranten ter eenre ende Borgemeesteren ende Raedt olde ende nye, sampt Taelmans mette geswooren Meente der Stadt Groeningen ter andere zyden. Tot Groningen. Gedrukt by Rembertus Huysman. 1678. 4°.

Bevat: Sententie van 21 Jan. 1597. 8 Maart 1599. Noch eene Sententie definitive, 8 Maart 1599. Plaacaet ofte Mandament van 10 April 1600. Memoria van differentiale poincten, 14 Jan. 1603. Memorie van de differentiale poincten 14 Jan. 1603. Sententie van 20 July 1615. Sententie van 27 Juny 1628. Sententie van 19 Dec. 1628. Sententie interlocutoir 1643. Tweede sententie interlocutoir 1643. Sententie definityf 1645. Verklaring wat ordre in de Hoofdmannen camer in 't stemmen ende sitten zal worden geobserveert 26 April 1645. Sententie 17 Febr. 1648.

Hierby behoort, afzonderlyk uitgegeven:

Conclusien by Stadt ende Lande respective genomen met de Decisien daerop gevallen ende uyt-gegeven by d' Hooch Moogende Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden, den 24 Julii 1640. Te Groningen by d' weduwe van Edzard Huysman. 1668. 38 bl. 4°.

Conclusien mitsgaders decisien ofte sententien definitive op ende over verscheyden differenten een tydtlanck gesweeft hebbende tusschen de stadt Groningen, Omlanden ende d'Oldampten, gepronuncieert ter vergaderinge ende op naem van de Hog. Mog. Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden den 7 Aug. 1649 en de 23 Febr. 1650 respective. Tot Groningen by de wed. van Edzard Huysman. 1668. 56 bl. 4°.

Sententien ofte decisien op ende over enz. Tot Groningen by de wed. Edzard Huysman. 1668. 4°.

Dezelfde uitspraken zonder de conclusien.

Sententie ofte decisie By haer Hog. Mog. de Staten Generael der Ver. Nederl. Gepronuncieert tusschen de Vulmachten der Old-Ambten, eyschers ter eener op ende jegens Borgemesteren ende Raedt, Taelmans ende Gezwoorne Meente der stadt Groningen, mitsgaders de van den Ommelanden ter ander zyde. Tot Groningen by Rembertus Huysman. 1677.

Hierin: Naerdere Uuie der Samentlycke Bontgenooten der Vereen. Nederl.

Decisie, reglement ende wett, waerop voortaan onverbreeckelick de Regeringe van de Ommelanden tusschen de Eems ende Lauwers sal werden bestelt ende gereguleert. Tot Groningen by Catharina Zandt, weduwe Huysman. 1685. 4°.

Van 1659, 1663, 1682.

Decisie, reglement ende wett by de Hooch Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op den 19 Aprilis 1659 gearresteert, mitsgaders naerder Correctie ende Ampliatie by eenparige Ommelander Resolutie vast gestelt ende by Hoogh-gemelde Heeren Staten Generael den 22 February 1663 geaprobeert, waerop voortaan onverbreeckelick de Regering van de Ommelanden tusschen de Eems en de Lauwers zal werden bestelt. Te Groningen by de wed. J. van Velzen. 1729. ongep. 4°.

Verzameling van reglementen, instructien en dispositien, gestatueert door zyne doorl. hoogheid W. C. H. Friso — en vervolgens door hare Koninkl. Hoogheid Mevrouw de Princesse gouvernante — strekkende tot onverbreekelijke wetten voor de Provincie van Stadt en Lande. Te Groningen by Jacob Bolt. 1761. 4°.

Al de stukken dezer verzameling waren vroeger in 4°. afzonderlijk gedrukt. Slechts het Reglement op de schep- perijen, Dijk- en Zijlregten in de Ommelanden in fol. — De verzameling bestaat uit vier afdeelingen, met afzonderlijke paginatuur van 1—60, 1—208, 1—175, 1—24 en afzonderlijke titels.

Placaat van de Staaten van stad Groningen en Ommelanden tot handhaving van de gevestigde constitutie dezer Provincie. 4°. z. pl. of dr.

Van 1 October 1789. Hierbij behoort een: Rapport der Heeren Gecommitteerden tot handh. der gev. const. deezzer Provincie. 4°.

Over de hooge justitie kamer:

Instructie voor Lieutenant ende Hooftmannen, mitsgaders Secretarien ende Dienaren van de Gerichts-camer der Provincie van Stadt Groningen ende Ommelanden waernaey sich van wegen de Hooge Overicheyt ende Heerlickheyt

derselver in de bedieninge haeres Ambts respectivelyck sullen hebben te reguleren. Tot Groningen by de wed. van Edzard Huysman. 1667. 4°. 60 bl.

Van 1653.

Nader order ofte ampliatio ende correctie van eenige poincten in de instructie enz. Tot Groningen by de wed. van Edzard Huysman. 1668. 4°.

Van 1668.

Ordre over nae geprocèdeert zal werden in Revisie van de sententien van Lieutenant ende hooftmannen der stadt Groningen ende Ommelanden. Tot Groningen by Catharina Zandt. 1711. 15 bl. 4°.

Van 1648.

Publicatie van Gedeputeerde Staten van de Provincie van stadt Groningen ende Ommelanden. Z. pl. of dr. 4°.

Over het revisie-proces, van 28 Maart 1673.

Publicatie van Stadt-houder ende Hooftmannen. Z. pl. of dr. 4°.

Over procesvormen, van 25 Nov. 1679.

Ordonnantie op de criminele Procedures en op de appellen van criminele sententien voor de Hooge Justitiekamer. 1772. 4°. Z. pl. e. dr.

Ampliatie-Reglementen van zijne doorl. Hoogheid omtrent de manier van procederen in civ. zaken, in revisie, en omtrent het salaris van de Advocaten voor de Hooge Justitie Kamer van den 25 May 1783. 4°. Te Groningen, by Jacob Bolt. 1783. 21 bl. 4°.

Belastingen:

Placcaet, resolutie, generale ordonnantie mitsgaders ordre van verpachtinge ende procederen. Item particuliere ordonnantien ende instructien op 't

collecteren en innen vande Generale middelen van Stadt Groningen ende Ommelanden. Tot Groningen by Avendina Sygers. 1717. 351 bl. 4°.

Met geplaatdrukten titel.

Tweede gedeelte (zonder titel) 316 bl. en register. 4°.

Deze verzameling bevat de belasting-verordeningen tot 1717. In het tweede gedeelte bl. 201—221 ook de: Ordonnantie op de Forme van procederen in Civile ende Crimineele saecken, met den taux voor het krijgens-gerecht binnen Groningen op den 15 December 1635 ende den 5 Martii 1700 gearresteert.

Kerkerde:

Christlicke und Schriftmetige Kercken Ordenung, Om alle disorder voor to comen, und eenicheyt, rust und vrede inde gereformeerde Kercke, in der Stadt und Omlanden van Groeningen toe mogen onderhouden. Ghepubliceert ter ordonnantie des Wolgebornen Graven und Heeren Wilhelm Ludwich Graven to Nassau, Stadtholder etc. unde de Gedeputeerde Staten der Stadt unde Omlanden voorsc. Te Franeker by Gilles vanden Rade, Drucker der Staten van Vrieslandt. 1595. Ongep. 4°.

STAD GRONINGEN.

Ordonnantie op saecken van Huwelycken, huwelycks voorwoorden, testamenten, Erffenissen, donatien en Oevelgank; mitsgaders een Plaecaat tegens Hoererye begaan met onmondige off voljarige Mans-personen in particuliere Huys-gesinne: uit verscheyde Oude en Nieuwe Stads Constitutien t'saemen gebracht en by Burgem. ende Raedt oudt en nieuw met Taalmannen en gezwooren Gemeente gearresteert den 15 May en geaffigeert den 22 Juny 1689. Tot Groningen by Cornelis Barlinck-hof. 1703. 38 bl. 4°.

Ordonnantien op alderhande conventien en contracten, koop en verkoop, Naer-koop en Naerpacht, Verhuyringe van Huysen, Landen, Dienst-boden, Societeit, Scheydinge, Mandaet, Bier- en andere Boekschulden, Leninge, Renten en Interessen, Bewaringe, Praecarien, Sequestratie, Verpandinge en Hypotheek, Medeschult en Borgh-toght, Betalinge, Wisselbrieven en Prescriptien by Borg. en Raadt enz. Tot Groningen by Cornelis Barlinck-hof. 1703. 63 bl. 4°.

Deze beide verzamelingen vormen het eerste en tweede deel van het vroegste Corpus der Gron. rechten.

Corpus der Groninger rechten, vervattet in vier deelen; rakende het eerste de maniere van Procederen in Stadts saaken, het tweede het Recht van persoonen en saaken, het derde Misdaden, het vierde het Oltambt en Sappemeer etc. Te Groningen by Gesina Elama. 1735. 4°.

Deze jongere verzameling bevat in het geheel 37 reglementen, Placaten, Instructien van de stedel. regering met afzonderlijke titel:■

In deze verzamelingen komen niet voor de afzonderlijk uitgegeven verordeningen:

Ordonnantie op de Forme van Procederen in civile ende criminale sake, met den taux voor het Kryghs-Gerecht binnen Groeningen. Tot Groningen. Gedr. by Hans Sas. 1635. 27 bl. 4°.

Ordonnantie van d' H: Heeren Borgemesteren ende Raadt op 't Prothocol ende 't Recht van Praeferentie. Tot Groningen by Cornelis Barlinck-Hof. 1701. 4°.

Van 2 April 1701.

Ordonnantie voor de voerlieden van Groningen waer nae deselve haer voortaan wegens de

- ordinarise benrten in 'tontvangen van de vrachten — zullen hebben te reguleren. Gedrukt tot Groningen by Gesina Elama. 1724. 4°.
- Gilde-rolle en de Ordonnantie voor de voerlieden ende andere om geldt varende in Groningen. Gedr. tot Groningen by Gesina Elama. 1724. 4°.
- Reglement van Borgemeesteren ende raadt in Groningen op de duitse schoolmeesteren ende haare diensten. Te Groningen by Ges. Elama. 1730. 4°.
- Ordonnantie op de turf accys. Te Groningen. by Gesina Elama. 1732. 4°.
- Ordonnantie voor de stouwers van de turf-wagens in Groningen. Te Groningen by Gesina Elama. 1732.
- Ordonnantie der H. Heeren Borgemeesteren ende Raadt in Groningen op het recht van de stadts accyzen. Te Groningen by Gesina Elama. 1732. 4°.
- Ordonnantie en instructie van Borgemeesteren ende Raadt in Groningên gestatueert op de Tonne-dragers dezer stadt. Te Groningen by Gesina Elama. 1732. 4°.
- Ordonnantie op de jacht van het wildt in beide Oldambten, de Heerlykheden, Wedde, Westervoldinge-landt, Bellingewolde ende Bleijham, mitsgaders de Stadt ende Stadts Tafel, 't Gerichte van Selwert ende Sappemeer, cum annexis, gerevideert ende gearresteert den 8 Augusti 1738. Te Groningen by Gesina Elama. 1738. 4°.
- Ordre op de arme scholen in Groningen. Tot Groningen by Corn. Barlinkhof. 1756. 4°.
- Reglement op het onderhouden der drayen in

de Boven en Beneden Pekel A. Te Groningen by Corn. Barlinkhof. 1768. 4°.

Ordre ter redres van eenige ingesloopene Me-suses in de maniere van Procederen in civile zaken voor Borgemeesteren en Raad in Groningen. Te Groningen by Cornelis Barlinkhof. 1773. 35 bl. 4°.

Ordonnantie op de schuiten-schipperen ende der-zelver vrachtloonen enz. Te Groningen by Corn. Barlinkhof. 1774. 4°.

SELWERD.

Landt-recht des gericht's van Selwerdt begrypende de Oude en Nieuwe Landt-rechten ende Coustumen van voorschreven Gerichte. Gedrukt tot Groningen by Cornelis Barlinkhof. 1673. 106 bl. met Tafel ende Bladt-wyzer.

Vastgesteld 28 Aug. 1673. Eerste druk.

Landt-recht des gericht's van Selwerdt, begrypende de Oude en Nieuwe Landt-regten ende Costumen van voorschreven Gerichte. Te Groningen by Gesina Elama. Z. j. 104 bl. Register. 4°.

Gedr. omstreeks 1730.

WEDDE en WESTWOLDINGERLAND.

Landt-recht van Wedde ende Wester-woldingelant. Gedrukt tot Groningen by Cornelis Barlinkhof. Anno 1677. 64 bl. 4°.

Vastgesteld 1566 door Baldewin van Roon en Johan de Mepsche als Konc. Majt. onser aller Gnedichsten Heeren verordenden Commissarien. Gedrukt op last van Borgemeesteren ende Raadt in Groningen, gegeven 30 Aug. 1677.

Herdrukt by denzelfden. 1700. 64 bl. 4°.

Ordre van procederen voor de gerichten der Heerlykheid Wedde en Westerwoldingeland, Bellingewolde en Blyham cum annexis. Te Groningen by Jan Hendrik en Leonard Bolt. 1784. 100 bl. 4°.

Ordre van Procederen voor het Crimineel gericht, bl. 1—18. Ordre voor het breuk Gerichte, bl. 18—43. Ordre voor de gerichten van Westerwolde en Bellingwolde met derzelve annexen (civile zaken) bl. 44—100. Alle van 1784.

Ampliatie van het Landt-recht van Wedde ende Westerwoldinge-lant, nopende de Breucken, Straffen van Delicten etc. Ter instantie van derzelve ingesetenen, den 16 November 1706 in Curie gearresteert. Tot Groningen. Gedr. by Corn. Barlink-hof. 1706. 20 bl. 4°.

Invoering aldaar van het vyfde boek van het Oldambster Landrecht, met zeer geringe veranderingen.

OLDAMBTEN.

Land-recht der beyden Old-ambten. Vervattende D'olde ende nieuwe Statuten, ende Costumen der voorsz. Land-schappen, so als deselve nu op t'nye zyn revideert, reformeert, ende suppleert. Tot Groeningen, gedrukt by Hans Sas. Anno 1618. 144 bl. en register. 4°.

Eerste druk.

Landrecht der Beyden Old-Ampten, vervattende d'olde ende nieuwe Statuten ende Costumen der voorsz. Landschappen, soo als deselve nu op 't nye syn revideert, reformeert ende suppleert. Tot Groeningen. By de Weduwe van Jan Claesen. Anno 1654. 144 bl. en register. 4°.

Herdrukt Groningen by Johannes Barlinckhof. 1707. 140 bl. 4°.

Achteraan: Verklaringe van 't 124 Art. des IVe Boecks, van 18 Nov. 1669.

Ordre ter verkortinge der Procedures in civile zaaken voor de gerichten van den Old-Ambte. Te Groningen by Cornelis Barlinkhof. 1775. 27 bl. 4°.

Van 21 Eebr. 1775..

OMMELANDEN.

Dat nieuwe Landtrecht van den Ommelanden, tusschen die Eems ende Lauwers, Soo als het selvige met ghemeenen advijs ende raet gheconcipeert ende in ordre ghebracht, ende daer nae op eenen gemeenen Landtsdach (ten overstaen mede van den warffspersonen tot dem eynde specialijk verschreven) gheresumeert, ghearresteert, gheapprobeert, ende eendrachtelyck voor een gemeen Landtrecht aenghenomen is. Ghedruckt tot Amstelredam by Cornelis Claesz opt Water int Schryf-boeck. Anno 1602. Ongep. 4°.

Met een kaartje van Friesland en Groningen op den titel. Eerste druk. Waaron Verrutius by dezen druk geene kwartieren op den titel noemde, zie Halsema, regering der Ommelanden, bl. 22.

Dat nye Landtrecht van Hunsingo, Fivelingo un̄ het Westerquartier, in den Umblanden, tuschen die Embs unde Lauwers, By einen Gemeinen Landtdach van den Staten der Stadt Gröningen unde Umblanden gearrestirt, geconfirmirt unde angenomen. Gedruckt tho Gröningen durch Gerhard Ketel. 1603. 128 bl. en register. 4°.

Tweede druk.

Dat nye Land-recht van Hunsingo, Fyvelingo, ende het Westerquartier, Op eenen Gemeynen Landtdach van den Staten der Stadt Groningen ende Omlanden, gearrestiert, geconfirmiert ende anghenomen. Nu overst op het nye weder overgesien. Tot Groeningen by Hans Sas. 1618. 128 bl, en register. 4°.

3e druk.

De vierde druk ken ik niet, en kan dus ook het jaar van uitgaaf niet opgeven.

Landrecht van Hunsingo, Fyvelingo, ende het

Wester-quartier, op eenen Gemeynen enz. De vyfde Druck met 't Register ende anders verbeterd. Tot Groningen by Hans Sas. 1647. 142 bl. en register. 4°.

Landrecht van Hunsingo, Fyvelingo ende het Wester-quartier. Op eenen enz. De zeste Druck met 't Register, ende anders verbeterd. Tot Groningen by Rembertus Huysman. Anno 1679. 141 bl. en register. 4°.

Reglement omtrent de dienstboden in de Ommelanden van 12 July 1781. 4°. z. pl. en dr.

Reglement op de administratie der kerken, pastorien, kosterien, vicarien, praebenden en andere ad pios usus gedistineerde goederen in de Ommelanden. 1773. 4°. z. pl. en dr.

Reglement van Zijne Hoogheid den Heere Prince erfstadhouder omtrent de zylvester zaken in de Ommelanden. Te Groningen by Jacob Bolt. 1783. 50 bl. 4°.

De
be-
bl.

et
ek
ot
9.

e-

s-
re
e-

ce
le
3.

